

Prima instanță: Judecătoria Edineț, judecător - Gh. Bîrsan

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători - Iu. Grosu, A. Corcenco, A. Toderăș

DECIZIE

02 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător – Tatiana Vieru,

Judecători –

Oleg Sternioală, Nicolae Craiu,

Luiza Gafton, Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele lui Lungu Boris, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 martie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de avocatul Odobescu Ghenadie și menținută hotărârea Judecătoriei Edineț din 20 octombrie 2016 de respingere a acțiunii, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valeriei Lungu și Boris Lungu către Pirojoc Andrei, intervenient accesoriu Pirojoc Aliona, privind rezoluțiunea contractului de donație,

constată:

La 14.04.2016, Valeria Lungu și Boris Lungu s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Pirojoc Andrei, intervenient accesoriu Pirojoc Aliona, privind rezoluțiunea contractului de donație nr. 867 din 08.06.2010, referitor la donarea terenului pentru construcții, cu suprafața de 0,198 ha, nr. cadastral 41161118.036 și construcțiile amplasate pe acest teren, cu restituirea bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, au indicat că la 08.06.2010, prin contractul de donație nominalizat *supra*, au donat lui Pirojoc Andrei, care le este ginere, terenul pentru construcții cu o suprafață de 0,198 ha, pe care este amplasată casa de locuit – 51,0 m², nr. cadastral 41161118.036.01, situat în s. Bădragii Noi, r-l Edineț, deoarece sunt la o vârstă înaintată și au nevoie de îngrijire. Pârâtul, însă împreună cu fiica lor, Pirojoc Aliona, au dat dovadă de o nepăsare totală față de părinți, iar la data de 27.10.2013, orele 17.30, ginerele lor, Pirojoc Andrei, l-a lovit pe Lungu Boris cu pumnii în față, ultimul pierzându-și cunoștința, loviturile conform raportului de constatare medico-legală nr. 846 fiind calificate ca vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății pe un termen de până la 21 de zile. Astfel, comportamentul ilicit al ginereului, neadecvat, manifestat prin agresiune, injurie, insulte i-au

determinat să se adreseze cu prezenta acțiune.

În continuare au mai indicat că, fiica lor, Aliona Pirojoc, față de care, la fel, pârâțul a manifestat violență, din anul 2015, este divorțată de el. Acesta de nenumărate ori a luat bani cu împrumut, credite, la achitarea cărora mergea și pensia lor.

În susținerea acțiunii reclamanții au invocat prevederile art. 835 alin. (1) Cod civil, cu privire la revocarea contractului de donație, prevederile art. 735 alin. (1) Cod civil privind rezolvirea contractului și prevederile art. 836 alin. (1) Cod civil – rezoluțiunea contractului de donație în cazul stării de nevoie.

Prin hotărârea Judecătorei Edineț din 20 octombrie 2016, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 30 martie 2017, acțiunea a fost respinsă.

În motivarea soluțiilor de respingere a acțiunii, instanțele de judecată au invocat prevederile art. 835 alin. (3) Cod civil, precum că a expirat termenul de un an în cadrul căruia urmează a fi revocată donația, în dispozitivul hotărârii, în același timp, respingând acțiunea privind rezoluțiunea contractului de donație, reglementată prin art. 836 Cod civil, ca tardivă.

La 04.04.2017, avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele lui Lungu Boris, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 30 martie 2017, prin care a solicitat casarea acesteia și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material, ceea ce a condus la emiterea unei decizii neîntemeiate și ilegale.

La 12.06.2017, Pirojoc Andrei, prin intermediul avocatului Gubceac Dmitrii, a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea acestuia ca inadmisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu alin. (3) al articolului enunțat, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În speță, reclamanții au solicitat admiterea pretențiilor sale în temeiul prevederilor art. 835 alin. (1) Cod civil, cu privire la revocarea contractului de donație, prevederile art. 735 alin. (1) Cod civil privind rezolvirea contractului și prevederile art. 836 alin. (1) Cod civil – rezoluțiunea contractului de donație în cazul stării de nevoie.

Astfel, conform art. 835 alin. (1) Cod civil, donația poate fi revocată dacă donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei rude apropiate a acestuia, dacă se face vinovat de o altă faptă ilicită față de donator sau față de o rudă apropiată a acestuia, situații care atestă o ingraturitudine gravă, sau dacă refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată, iar alin. (3) prevede că,

revocarea donației poate fi făcută doar în decursul unui an din momentul în care cel îndreptățit să revoce a luat cunoștință de motivul de revocare.

Potrivit art. 836 alin. (1) Cod civil – privind rezoluțiunea contractului de donație în cazul stării de nevoie, dacă donatorul, după executarea donației, nu mai este în stare să-și asigure o întreținere corespunzătoare și să-și îndeplinească obligațiile legale de întreținere față de terți, poate cere de la donatar restituirea bunurilor donate pe care acesta le mai posedă. În acest caz, termenul nefiind concretizat, însă prezumându-se că acestor situații li se aplică termenul general, important este ca motivele de fapt să se încadreze în condițiile acestei norme.

În conformitate cu art. 735 alin. (1) Cod civil, o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți.

Verificând legalitatea deciziei Curții de Apel Bălți din 30 martie 2017, prin prisma prevederilor legale pre-citate, a argumentelor invocate în cererea de recurs, referință, Colegiul constată că, la judecarea cauzei, instanța de apel eronat a interpretat și aplicat prevederile legale, concluziile expuse în decizie întru menținerea soluției instanței de fond sunt contradictorii, și, totodată, soluția instanței de apel este contrară prevederilor art. 240 CPC, or, cauza a fost examinată fără a se face precizările necesare referitor la concretizarea pretențiilor reclamanților invocate în cererea de chemare în judecată a acestora și ca urmare, în speță, nu au fost determinate corect normele juridice aplicabile litigiului.

Tratând din perspectiva cadrului legal conținut în art. 835 alin. (1), art. 836 alin. (1), art. 735 alin. (1) Cod civil, Colegiul reține că, în esență, aceste norme conțin noțiuni distincte, care urmează a fi aplicate în dependență de obiectul cauzei dedus judecării, temeiului acțiunii, a motivelor de fapt, cu ajutorul cărora urmează să se facă încadrarea într-o normă legală, în așa fel, urmând a fi stabilită norma de drept aplicabilă litigiului în cauză, în sens că, ce solicită în cele din urmă reclamanții: revocarea contractului de donație, cărui îi sunt caracteristice anumite particularități sau rezoluțiunea contractului, care, la fel, are trăsăturile sale distinctive ori motivele de fapt se încadrează în prevederile art. 735 alin. (1) CPC, în ceea ce privește neexecutarea esențială, în ipostaza în care o neexecutare este esențială în situația în care se poate presupune că o persoană rezonabilă nu ar fi încheiat contractul dacă ar fi prevăzut neexecutarea și consecințele ei.

Având în vedere prevederile art. 9 CPC, în sensul cărora, instanța judecătorească explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, se menționează că, judecătorul urmează să dea ajutor reclamantului în privința precizării cât mai clare a pretențiilor sale în cazul în care formulările reclamantului sunt improprii, ambigue și nu se poate determina exact obiectul cererii. La fel, instanța are sarcina, în baza rolului activ, să ceară părții să facă precizările necesare, să pună în discuția părților orice împrejurare de fapt sau de drept care duce la rezolvarea pricinii peste apărările și susținerile părților din acțiune, acțiunea reconvențională, referință etc., ținându-se cont de faptul că, în conformitate cu art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant. Pronunțarea hotărârii judecătorești contrar normei enunțate, constituie temei de casare.

Față de cele arătate, Colegiul conchide că, instanța de apel a interpretat și aplicat eronat prevederile legale, or, întru respectarea sarcinii stabilite de art. 183 CPC, cu ajutorul obiectului și a motivelor de fapt, instanța de judecată trebuia să facă încadrarea, precizând legea ce guvernează prezentul litigiu, respectiv, determinând legea aplicabilă litigiului urma să soluționeze cauza.

Totodată, instanța de recurs reține că, în cazul în care nu există o concordanță în conținutul actului judecătoresc pronunțat, această hotărâre se consideră nemotivată și are drept consecință nulitatea ei.

În așa mod, circumstanțele menționate constituie temei incontestabil de casare a deciziei instanței de apel, cu remiterea pricinii spre rejudecare.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să transmită pricina spre rejudecare în instanța de apel, în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Bălți din 30 martie 2017 și de a remite pricina spre judecare în instanța de apel.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală, reieșind din toate circumstanțele reale și esențiale ale pricinii.

Ținând cont de cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1), lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către avocatul Odobescu Ghenadie, în interesele lui Lungu Boris.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 30 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valeriei Lungu și Boris Lungu către Pirojoc Andrei, intervenient accesoriu Pirojoc Aliona, privind rezoluțiunea contractului de donație, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători –

Oleg Sternioală ,

Nicolae Craiu,

Luiza Gafton,

Svetlana Filincova